

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

2005

Julkaistu Helsingissä 1 päivänä syyskuuta 2005

N:o 663—674

SISÄLLYS

N:o		Sivu
663	Laki riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa	3655
664	Laki oikeudenkäymiskaaren 20 luvun muuttamisesta	3659
665	Laki korkeimmasta oikeudesta	3660
666	Laki oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta	3663
667	Laki oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 4 ja 11 luvun muuttamisesta	3667
668	Laki hovioikeuslain 2 §:n muuttamisesta	3668
669	Laki rangaistusmääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta	3669
670	Laki kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta	3670
671	Laki pakkokeinolain 1 luvun 9 §:n muuttamisesta	3671
672	Laki ylioppilastutkinnon järjestämisestä	3672
673	Laki lukiolain 18 §:n muuttamisesta	3677
674	Sosiaali- ja terveysministeriön asetus Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta	3678

N:o 663

Laki

riita-asioiden sovittelusta yleisissä tuomioistuimissa

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Yleisissä tuomioistuimissa käsiteltäviä riita-asioita ja riitaisia hakemusasioita voidaan sovittaa sen mukaan kuin tässä laissa säädetään.

2 §

Sovittelun tavoite

Sovittelulla pyritään asian sovinnolliseen ratkaisuun.

3 §

Sovittelun edellytykset

Sovittelun edellytyksenä on, että asia so-

HE 114/2004
LaVM 4/2005
EV 64/2005

veltuu soviteltavaksi ja sovittelu on muuten tarkoituksenmukaista osapuolten vaatimuksiin nähden.

2 luku

Menettely

4 §

Sovittelun aloittaminen

Asia, joka ei ole tuomioistuimessa oikeudenkäyntiasiana käsiteltävänä, voidaan ottaa soviteltavaksi riidan osapuolen tai osapuolten hakemuksesta. Hakemus on tehtävä kirjallisesti ja siinä on selostettava, mitä riita koskee ja miten osapuolten näkemykset eroavat toisistaan. Lisäksi tulee ilmoittaa perusteet, joilla asia soveltuisi soviteltavaksi. Hakemuksessa on ilmoitettava osapuolet ja heidän yhteystietonsa noudattaen soveltuvin osin, mitä oikeudenkäymiskaaren 5 luvun 2 §:n 2 momentissa säädetään haastehakemuksesta.

Asia, joka on tuomioistuimessa oikeudenkäyntiasiana käsiteltävänä, voidaan osoittaa soviteltavaksi asianosaisen tai asianosaisten pyynnöstä. Pyyntö on vapaamuotoinen, ja se on tehtävä ennen kuin asian valmistelu on todettu päättyneeksi.

Sovittelun aloittaminen edellyttää kaikkien osapuolten suostumusta. Sovittelua koskeva pyyntö tai hakemus, jota eivät ole tehneet osapuolet yhdessä, on soveltuvalta tavalla annettava tiedoksi muille osapuolille ja heille on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi pyynnön tai hakemuksen johdosta. Kuuleminen voi tapahtua suullisesti tai kirjallisesti.

Tuomioistuin päättää sovittelun aloittamisesta.

5 §

Sovittelija ja sovittelijan avustaja

Asiaa sovittelemaan määrätään sovittelija. Sovittelijana toimii asiaa käsittelevän tuomioistuimen tuomari.

Sovittelun kohteena olevassa asiassa tarvittavan asiantuntemuksen turvaamiseksi tai sovittelun edistämiseksi muuten sovittelija voi osapuolten suostumuksella käyttää avustajaa. Sovittelija nimeää avustajan saatuaan

valinnalle osapuolten hyväksymisen. Avustajan palkkion ja korvauksen hänen kuluistaan suorittavat osapuolet.

6 §

Sovittelun toteutus

Sovittelu on toteutettava joutuisasti sekä tasapuolisuutta ja puolueettomuutta noudattaen.

Sovittelijan tulee kuulla osapuolia ja neuvotella heidän kanssaan. Osapuolten suostumuksella voidaan kuulla muitakin henkilöitä ja esittää muuta selvitystä.

Sovittelija voi neuvotella osapuolen kanssa muiden osapuolten läsnä olematta, jos osapuolet tähän suostuvat.

Menettelyn lähemmästä järjestämisestä sovittelija päättää osapuolten kanssa neuvoteltuaan.

7 §

Sovinnon aikaansaaminen

Sovittelijan tulee auttaa osapuolia heidän pyrkimyksessään päästä yhteisymmärrykseen ja sovinnolliseen ratkaisuun.

Osapuolten pyynnöstä tai suostumuksella sovittelija voi tehdä ehdotuksen asian sovinnolliseksi ratkaisemiseksi. Ehdotus voidaan perustaa siihen, minkä sovittelija harkitsee kohtuulliseksi.

8 §

Sovinnon vahvistaminen

Sovittelussa voidaan vahvistaa ratkaisuksi osapuolten hyväksymä sovinto.

Sovinnon vahvistamisesta ja sovinnosta on vastaavasti voimassa, mitä laissa säädetään sovinnosta oikeudenkäynnissä. Sovittelussa vahvistettava sovinto voi kuitenkin koskea myös muuta kuin osapuolten alkuperäiset vaatimukset.

9 §

Sovittelun päättyminen

Sovittelu päättyy, kun:

1) asiassa vahvistetaan sovinto tai osapuolet ilmoittavat sovittelijalle muuten sopineensa asian;

2) osapuoli ilmoittaa sovittelijalle, että ei halua asiaa enää soviteltavan; tai

3) sovittelija päättää osapuolia kuultuaan, että sovittelun jatkaminen ei ole enää perusteltua.

Sovittelun päättymisestä 1 momentin 2 ja 3 kohdan mukaisesti sovittelijan on ilmoitettava osapuolille.

Sovittelun päättyessä tuomioistuimessa myös oikeudenkäyntiasiana käsiteltävänä olevassa asiassa 1 momentin 2 tai 3 kohdan mukaisesti asian käsittelyä jatketaan riita-asian käsittelystä säädettyssä järjestyksessä.

3 luku

Erinäisiä säännöksiä

10 §

Toimivaltainen tuomioistuin

Asiaa sovittelemaan toimivaltainen on se tuomioistuin, joka on toimivaltainen käsittelemään asian oikeudenkäynnissä.

Tuomioistuin on päätösvaltainen sovittelun aloittamista ja sovittelua koskevassa asiassa siinä kokoonpanossa, jossa tuomioistuin päättää asian valmisteluun liittyvistä toimista.

11 §

Osapuolten edustaminen

Osapuolten edustamisesta sovittelussa on voimassa, mitä laissa säädetään asianosaisen puhevallan käyttämisestä oikeudenkäynnissä.

Osapuolen oikeudesta käyttää sovittelussa avustajaa ja asiamiestä sekä avustajan ja asiamiehen kelpoisuudesta on voimassa, mitä laissa säädetään oikeudenkäyntiavustajasta ja -asiamiehestä riita-asiassa. Sovittelun edistämiseksi sovittelija voi osapuolen esittämästä perustellusta syystä kuitenkin hyväksyä tämän avustajaksi tai asiamieheksi muunkin kuin oikeudenkäymiskaaren 15 luvun 2 §:ssä tarkoitetun tutkinnon suorittaneen henkilön, joka ei ole konkurssissa ja jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu.

12 §

Menettelyn julkisuus

Sovittelun, siinä käsiteltävien asiakirjojen ja sovinnon julkisuudesta on soveltuvin osin voimassa, mitä oikeudenkäynnin julkisuudesta annetussa laissa (945/1984) säädetään. Yleisö ei kuitenkaan saa olla läsnä 6 §:n 3 momentissa tarkoitettussa tilaisuudessa, jossa sovittelija neuvottelee vain toisen osapuolen kanssa. Osapuolen pyynnöstä myös jokin muu osa sovittelusta on toimitettava yleisön läsnä olematta, jos sovinnon saavuttaminen muutoin voisi vaarantua eikä luottamus sovittelun asianmukaisuuteen tai muu painava syy edellytä asian julkista käsittelyä.

13 §

Vetoamiskielto

Osapuoli ei saa asian myöhemmässä käsittelyssä ilman vastapuolen suostumusta vedota siihen, mitä tämä on sovintoon pääsemiseksi esittänyt sovittelussa.

14 §

Sovittelun kustannukset

Osapuoli vastaa sovittelusta hänelle aiheutuvista kustannuksista itse.

Osapuoli ei voi oikeudenkäynnissä vaatia vastapuolelta korvausta hänelle sovittelusta aiheutuneista kustannuksista.

15 §

Sovittelijan esteellisyys

Sovittelijan ja hänen avustajansa esteellisyydestä on voimassa, mitä tuomarin esteellisyydestä säädetään.

Sovittelija ei saa käsitellä tuomarina oikeudenkäynnissä asiaa, jossa hän on toiminut sovittelijana.

16 §

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, jolla sovittelu aloitetaan, so-

vittelua koskeva pyyntö hylätään tai sovittelu todetaan päättyneeksi, ei saa hakea muutosta.

17 §

Maksut

Asian sovittelemista tämän lain mukaisesti tarkoittavan hakemuksen tai pyynnön käsittelemisestä perittävistä maksuista säädetään tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) ja sen nojalla annetussa asetuksessa.

18 §

Lapsen asemaa ja oikeutta koskevat asiat

Lapsen asemaa ja oikeutta koskevista asioista voidaan tämän lain mukaisesti sovittella niitä, jotka koskevat lapsen elatusta tai lapsen huoltoa ja tapaamisoikeutta. Sovittelu on toteutettava siten, että lapsen etu turvataan. Harkitessaan, voidaanko sovinto vahvistaa,

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

tuomioistuimen on otettava huomioon lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta annetun lain (361/1983) sekä lapsen elatuksesta annetun lain (704/1975) säännökset.

Sovinto, joka vahvistetaan 1 momentin mukaisesti sovitellussa asiassa, rinnastetaan tuomioistuimen päätökseen tai tuomioon näissä asioissa.

19 §

Suhde muihin säännöksiin

Tämän lain estämättä noudatetaan, mitä muualla laissa säädetään sovinnon aikaansäämisestä ja vahvistamisesta oikeudenkäynnissä.

20 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammiukuuta 2006.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 664

L a k i**oikeudenkäymiskaaren 20 luvun muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan oikeudenkäymiskaaren 20 luvun otsikko sekä 1 ja 3—5 §, sellaisena kuin niistä on 1 § osaksi laissa 21/1868, sekä
lisätään lukuun siitä lailla 1052/1991 kumotun 2 §:n tilalle uusi 2 § seuraavasti:

20 luku

Sovinnosta

1 §

Vireillä olevassa oikeudenkäynnissä voidaan vahvistaa ratkaisuksi sovinto sen mukaan kuin tässä luvussa säädetään.

2 §

Sovinto voi koskea asiaa tai sen osaa, jossa sovinto on sallittu.

3 §

Sovinto vahvistetaan asianosaisten pyynnöstä. Sovintoa ei saa vahvistaa, jos se on lain vastainen tai selvästi kohtuuton taikka jos se loukkaa sivullisen oikeutta.

Tuomioistuin vahvistaa sovinnon kirjalli-

sesti. Ratkaisusta on käytävä ilmi sovinnon kohteena oleva asia ja sovinnon sisältö.

4 §

Jos sovinto koskee kaikkia asiassa esitettyjä vaatimuksia, asian käsittely päättyy sovinnon vahvistamiseen.

Jos sovinto koskee asian osaa, oikeudenkäyntiä jatketaan asian muilta osilta.

5 §

Tuomioistuimen ratkaisuun sovinnon vahvistamista koskevassa asiassa saa hakea muutosta noudattaen, mitä muutoksen hakemisesta asianomaisen tuomioistuimen tuomioon säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 665

Laki**korkeimmasta oikeudesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku

Korkeimman oikeuden tehtävät

1 §

Korkein oikeus käyttää ylintä tuomiovaltaa riita- ja rikosasioissa.

Korkein oikeus valvoo lainkäyttöä omalla toimialallaan.

2 §

Lainkäyttöasioina korkein oikeus käsittelee:

1) asiat, joissa valitetaan hovioikeuden ratkaisusta;

2) asiat, joissa sen mukaan kuin erikseen säädetään valitetaan muun tuomioistuimen tai lainkäyttöelimen ratkaisusta;

3) asiat, jotka koskevat ylimääräistä muutoksenhakua, sen mukaan kuin erikseen säädetään;

4) syyteasiat, jotka koskevat hovioikeuden presidentin tai sen jäsenen taikka valtakunnansyyttäjän tai apulaisvaltakunnansyyttäjän virkarikoksia;

5) kysymykset siitä, kuuluuko asia yleisen tuomioistuimen vai erikoistuomioistuimen tai hallintoviranomaisen toimivaltaan;

6) muut lain mukaan lainkäyttöasioina käsiteltävät asiat.

3 §

Muina asioina korkein oikeus:

1) antaa tasavallan presidentin vahvistettavaksi toimitetusta laista perustuslain 77 §:ssä tarkoitetun lausunnon;

2) antaa armahdusasiassa perustuslain 105 §:ssä tarkoitetun lausunnon;

3) käsittelee sille Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) mukaan kuuluvat asiat;

4) käsittelee, sen mukaan kuin erikseen säädetään, rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevia asioita;

5) käsittelee muut sen tehtäviksi erikseen säädetty oikeudenhoitoa koskevat asiat;

6) käsittelee oikeushallintoasioita sen mukaan kuin erikseen säädetään.

4 §

Korkein oikeus antaa pyynnöstä valtioneuvostolle lausuntoja lainsäädäntökysymyksistä.

Korkein oikeus voi tehdä valtioneuvostolle esityksiä lainsäädäntötoimeen ryhtymisestä.

5 §

Korkein oikeus toimii oikeudenkäynti- ja muiden asiakirjojen tiedoksiannosta jäsenvaltioissa siviili- tai kauppaoikeudellisissa asioissa annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1348/2000 2 artiklassa tarkoitettuna lähettävänä viranomaisena siten kuin Suomi mainitun asetuksen täytäntöönpanoa varten ilmoittaa.

2 luku

Asioiden ratkaiseminen

6 §

Korkeimmassa oikeudessa asiat käsitellään ja ratkaistaan jaostoissa. Korkeimman oikeuden päätösvaltaisesta kokoonpanosta säädetään oikeudenkäymiskaassa.

7 §

Presidentti voi päättää lainkäyttöasian siirtämisestä tarpeellisilta osiltaan käsiteltäväksi täysistunnossa tai vahvennetussa jaostossa, jossa on 11 jäsentä, jos asian tai sen osan ratkaisua harkittaessa osoittautuu, että jaosto on poikkeamassa korkeimman oikeuden aikaisemmin omaksumasta kannasta. Presidentti voi muutoinkin määrätä periaatteellisesti merkittävän tai muuten laajakantoisen lainkäyttöasian tai sen osan käsiteltäväksi täysistunnossa tai vahvennetussa jaostossa.

8 §

Edellä 4 §:n 2 momentissa tarkoitetut lainsäädäntöaloitteet käsitellään täysistunnossa. Myös 3 §:n 6 kohdassa tarkoitetut oikeushallintoasiat käsitellään täysistunnossa, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

Muissa 3 ja 4 §:ssä tarkoitetuissa asioissa korkein oikeus on päätösvaltainen viisijäsenenä. Korkein oikeus voi kuitenkin päättää, että asia tai sen osa käsitellään täysistunnossa tai muussa laajemmassa kokoonpanossa.

9 §

Korkeimman oikeuden istunnoissa asiat ratkaistaan esittelystä.

Presidentti ratkaisee asiat esittelystä sen mukaan kuin työjärjestyksessä määrätään.

3 luku

Presidentti ja muut jäsenet

10 §

Korkeimmassa oikeudessa on presidentti ja muina jäseninä vähintään 15 oikeusneuvosta. Korkeimman oikeuden presidentin ja jäsenten nimittämisestä ja kelpoisuusvaatimuksista säädetään tuomareiden nimittämisestä annetussa laissa (205/2000).

Korkeimmassa oikeudessa voi olla määrällisiä jäseniä siten kuin tuomareiden nimittämisestä annetussa laissa säädetään.

11 §

Korkeimman oikeuden toimintaa johtaa ja sen tuloksellisuudesta vastaa presidentti.

Presidentin ollessa estyneenä hänen tehtäviään hoitaa virantoimituksessa oleva virassa vanhin jäsen.

12 §

Korkeimman oikeuden täysistuntoon osallistuvat presidentti ja virantoimituksessa olevat jäsenet.

4 luku

Esittelijät ja muu henkilöstö

13 §

Korkeimmassa oikeudessa on esittelijöinä kansliapäällikkö, esittelijäneuvoksia sekä vanhempia oikeussihteereitä ja oikeussihteereitä.

Esittelijät nimittää korkein oikeus. Esittelijöiden kelpoisuusvaatimuksista, nimittämisperusteista ja nimittämisestä määrääjäksi on voimassa, mitä tuomareiden nimittämisestä annetussa laissa säädetään. Esittelijäneuvokseksi voidaan nimittää määrääjäksi virkasuhteeseen myös, jos se on tärkeää lainkäytön monipuolisen tuntemuksen edistämiseksi tuomioistuin- tai syyttäjälaitoksessa tai korkeimman oikeuden käsiteltävinä olevissa asioissa tarvittavan esittelijöiden asiantuntemuksen monipuolisuuden turvaamiseksi. Määrääjäksi virkasuhteeseen nimitettyinä voi samanaikaisesti olla kuitenkin enintään kolmasosa esittelijäneuvoksista, jollei tuomareiden nimittämisestä annetun lain 15 §:n 1 momentista muuta johdu.

Korkeimman oikeuden muista viroista ja virkamiehistä määrätään työjärjestyksessä.

14 §

Mitä perustuslain 103 §:ssä säädetään tuomarin virassapysymisoikeudesta ja tuomarin virasta, sovelletaan myös korkeimman oikeuden esittelijään ja esittelijän virkaan.

5 luku

Palvelussuhteen väliaikainen järjestely

15 §

Presidentti voi ottaa virkavapautta enintään yhden kuukauden vuodessa. Tämän yli menevältä ajalta virkavapaudesta päätetään täysistunnossa.

Korkein oikeus myöntää virkavapauden oikeusneuvokselle. Siitä päätetään täysistunnossa, jollei työjärjestyksessä toisin määrätä.

16 §

Virkavapauden myöntämisestä kansliapäällikölle ja muulle esittelijälle sekä muulle virkamiehelle määrätään työjärjestyksessä.

6 luku

Erinäisiä säännöksiä

17 §

Korkeimman oikeuden esittelijää syytetään virkarikoksesta Helsingin hovioikeudessa.

18 §

Korkein oikeus vahvistaa työjärjestyksen itselleen. Työjärjestyksessä annetaan tarkemmat määräykset asioiden käsittelystä ja muus-

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

ta työskentelystä korkeimmassa oikeudessa. Työjärjestyksessään korkein oikeus voi vapauttaa 10 §:n 2 momentissa tarkoitetut jäsenet käsittelemästä 3 §:n 5 ja 6 kohdassa tarkoitettuja asioita sekä korkeinta oikeutta koskevia talous- ja hallintoasioita.

Korkeimman oikeuden työjärjestys julkaistaan Suomen säädöskokoelmassa.

19 §

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Tällä lailla kumotaan korkeimmasta oikeudesta 22 päivänä heinäkuuta 1918 annettu laki (74/1918) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen.

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 666

L a k i**oikeudenkäymiskaaren muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 9 ja 10 §, 11 luvun 5 §:n 2 momentti, 26 luvun 28 §:n 1 momentti, 30 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 ja 15 §, 20 §:n 2 momentti ja 24 §:n 1 momentti sekä 31 luvun 12 §:n 1 momentti ja 18 §, sellaisina kuin ne ovat, 2 luvun 9 § ja 30 luvun 24 §:n 1 momentti laissa 1052/1991, 2 luvun 10 § laissa 595/1993, 11 luvun 5 §:n 2 momentti laissa 1056/1991, 26 luvun 28 §:n 1 momentti laissa 381/2003, 30 luvun 2 §:n 1 momentti, 3 §:n 2 momentti, 13 §:n 2 momentti, 14 ja 15 § sekä 20 §:n 2 momentti laissa 104/1979 sekä 31 luvun 12 §:n 1 momentti ja 18 § laissa 109/1960, sekä

lisätään 2 lukuun uusi 11 §, 11 luvun 5 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 1056/1991, uusi 3 momentti, 21 luvun 16 §:ään, sellaisena kuin se on laissa 1013/1993, uusi 3 momentti, 30 luvun 3 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 104/1979, uusi 3 ja 4 momentti, 13 §:ään, sellaisena kuin se on viimeksi mainitussa laissa, uusi 3 momentti ja lukuun uusi 21 a § sekä 31 luvun 2 §:ään, sellaisena kuin se on mainitussa laissa 109/1960, uusi 3 momentti ja lukuun uusi 14 a § seuraavasti:

2 luku

Päätösvaltaisuudesta

9 §

Korkein oikeus on päätösvaltainen viisijäsenisenä, jollei laissa säädetä muuta kokoonpanoa. Viisijäsenisessä jaostossa voi olla päätösvaltaisuuden turvaamiseksi lisäjäsen. Asian siirtämisestä käsiteltäväksi täysistunnossa tai vahvennetussa jaostossa säädetään korkeimmasta oikeudesta annetussa laissa (665/2005).

Valitusluvan myöntämistä koskevat asiat käsitellään ja ratkaistaan jaostossa, jossa on kaksi tai kolme jäsentä. Jos asia käsitellään kaksijäsenisessä jaostossa, se on siirrettävä kolmijäsenisen jaoston ratkaistavaksi, jos jaoston jäsenet niin päättävät tai jolleivät he ole ratkaisusta yksimieliset. Jos valituslupahakemus tai sen osa on 30 luvun 3 §:n 4 momentin

mukaisesti siirretty käsiteltäväksi valituksen yhteydessä, valitusluvasta päättää valituksen käsittelevä jaosto.

Jaostossa, jossa on yksi jäsen, voidaan käsitellä ja ratkaista asia, joka koskee turvaamistointia, täytäntöönpanon kieltämistä tai keskeyttämistä taikka muuta vastaavaa väli-aikaista toimenpidettä.

10 §

Ylimääräistä muutoksenhakua koskeva asia voidaan korkeimmassa oikeudessa käsitellä ja ratkaista kolmijäsenisessä jaostossa, jos asiassa päätetään vain välitoimesta taikka hakemus yksimielisesti hylätään tai jätetään tutkimatta. Myös yhden jäsenen muodostama jaosto voi päättää välitoimesta ylimääräistä muutoksenhakua koskevassa asiassa. Jos korkein oikeus on jo aikaisemmin hylännyt tai jättänyt tutkimatta ylimääräistä muutoksenhakua koskevan hakemuksen, tällainen jaosto

HE 9/2005
LaVM 6/2005
EV 81/2005

2 895002/115

voi myös hylätä tai jättää tutkimatta asiassa tehdyn uuden hakemuksen, jossa ei esitetä asian ratkaisemisen kannalta merkityksellisiä uusia seikkoja tai todisteita.

Muissa kuin 1 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa ylimääräistä muutoksenhakua koskeva asia on siirrettävä viisijäsenisen jaoston ratkaistavaksi.

11 §

Yleisten tuomioistuinten päätösvaltaisuudesta eräissä asioissa säädetään erikseen.

11 luku

Tiedoksiannosta oikeudenkäynnissä

5 §

Jos muun tiedoksi annettavan asiakirjan kuin haastehakemuksen, vastauksen tai kirjallisen lausuman jäljentäminen on vaikeaa tai asiakirjan laajuuden vuoksi epätarkoituksenmukaista, tuomioistuin voi päättää, että aineisto pidetään asianosaisen nähtävänä tuomioistuimessa tai muussa tuomioistuimen määräämässä sopivassa paikassa. Ilmoitus tästä on liitettävä tiedoksi annettavaan asiakirjaan.

Tuomioistuin voi päättää, että vastaus, kirjallinen lausuma tai muutoksenhakemus pidetään 2 momentissa tarkoitulla tavalla asianosaisen nähtävänä, jos tiedoksi annettava asiakirja on erittäin laaja, asianosaisia on poikkeuksellisen paljon ja tällaista tiedoksiantoa voidaan pitää olosuhteet huomioon ottaen tarkoituksenmukaisena. Asianosaiselle annetaan tällöin tiedoksi ilmoitus siitä, missä asiakirja on nähtävillä. Ilmoituksessa on lyhyesti selostettava asiakirjan pääasiallinen sisältö tarpeellisin osin.

21 luku

Oikeudenkäyntikuluista

16 §

Ylimääräistä muutoksenhakua koskevassa asiassa velvollisuus korvata oikeudenkäyntikulut on määrättävä 1 ja 2 momentin mukaisesti, jollei erityisestä syystä muuta johdu.

26 luku

Valitusasian käsittelystä hovioikeudessa

28 §

Tässä luvussa tarkoitettut kehotukset, kutsut ja ilmoitukset hovioikeus saa lähettää asianosaisen viimeksi ilmoittamaan prosessiosoitteeseen. Kutsu pääkäsittelyyn on kuitenkin annettava tiedoksi asianosaiselle, joka on määrätty saapumaan henkilökohtaisesti tai joka ei ole käyttänyt puhevaltaa hovioikeudessa, sekä todistajalle, asiantuntijalle ja muulle todistelutarkoituksessa kuultavalle siten kuin 11 luvun 3 ja 4 §:ssä säädetään.

30 luku

Muutoksenhaku hovioikeudesta korkeimpaan oikeuteen

2 §

Hovioikeuden ratkaisusta valittamista varten on pyydettävä korkeimmalta oikeudelta valituslupa, jos valitus koskee hovioikeuden muutoksenhakuasteena ratkaisemaa asiaa tai tällaisen asian yhteydessä antamaa ratkaisua.

3 §

Valituslupa voidaan myöntää osittain. Tällöin valituslupa voidaan rajoittaa koskemaan:

- 1) osaa hovioikeuden ratkaisusta; taikka
- 2) kysymystä, jonka ratkaiseminen on tarpeen oikeuskäytännön ohjaamiseksi tai valituslupaperusteen kannalta muutoin.

Jos valituslupa myönnetään 2 momentin 2 kohdan mukaisesti rajoitettuna, korkein oikeus voi muilta osin perustaa ratkaisunsa valituksen kohteena olevassa ratkaisussa todettuihin seikkoihin.

Jos valituslupa myönnetään osittain, kysymys valitusluvan myöntämisestä muulta osalta voidaan siirtää ratkaistavaksi valituksen käsittelyn yhteydessä.

13 §

Määräaika valituksen tekemiseen on 30 päivää siitä päivästä, jona hovioikeuden ratkaisu julistettiin tai annettiin.

Valituksen tekemisestä ja sisällöstä on vastaavasti voimassa, mitä 5 §:n 2 ja 3 momentissa sekä 6 §:n 2 ja 3 momentissa säädetään.

14 §

Valituskirjelmän toimittamisesta suoraan korkeimpaan oikeuteen on vastaavasti voimassa, mitä 8 §:n 1 momentissa säädetään.

Hovioikeuden tulee viipymättä lähettää valituskirjelmä liitteineen korkeimmalle oikeudelle. Samalla on lähetettävä asiaa koskeva asiakirjavihko sekä jäljennös hovioikeuden ratkaisusta.

15 §

Valittajan vastapuolta on kehotettava antamaan kirjallinen vastaus valitukseen korkeimman oikeuden määräämässä ajassa. Kehotuksen yhteydessä on annettava tiedoksi valitus ja siihen liitetyt asiakirjat. Korkein oikeus voi lisäksi määrätä, mistä kysymyksestä vastauksessa on erityisesti lausuttava. Vastauksen antamisessa on noudatettava, mitä 11 §:ssä säädetään.

Vastausta ei pyydetä, jos valitus jätetään heti tutkimatta tai jos se hylätään selvästi perusteettomana.

Muutoksenhakuasiain käsittely korkeimmassa oikeudessa

20 §

Asianosaisille on ilmoitettava, missä tarkoituksessa suullinen käsittely toimitetaan.

21 a §

Asia ratkaistaan kirjallisen oikeudenkäyntiaineiston perusteella, jollei asiassa toimiteta suullista käsittelyä. Jos suullinen käsittely toimitetaan, huomioon otetaan myös siinä esitetty aineisto.

24 §

Kutsu suulliseen käsittelyyn annetaan tiedoksi noudattaen, mitä 26 luvun 28 §:ssä säädetään kutsusta hovioikeuden pääkäsitteeseen.

31 luku

Ylimääräisestä muutoksenhausta

2 §

Kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteiden valvomisessa toimivaltaisen lainkäyttö- tai valvontaelimen todettua oikeudenkäyntivirheen asian käsittelyssä, kantelu voidaan 2 momentin estämättä tehdä kuuden kuukauden kuluessa kyseisen valvontaelimen lopulliseksi jääneen ratkaisun antamisesta.

12 §

Tuomion purkamista haetaan korkeimmalta oikeudelta, jollei 14 a §:stä muuta johdu.

14 a §

Siitä poiketen, mitä 12 §:ssä säädetään, tuomion purkamista haetaan siltä tuomioistuimelta, jonka tuomiota hakemus koskee, jos hakemus tarkoittaa:

1) rikosasiassa annetun tuomion purkamista tai oikaisemista siksi, että henkilöä on käsitelty toisena tai väärällä nimellä;

2) poissaolon johdosta määrätyn seuraamuksen poistamista laillisen esteen vuoksi; taikka

3) tuomion purkamista tai oikaisemista 9 a §:n nojalla.

Jos 1 momentissa tarkoitettu hakemus hyväksytään, tuomioistuin voi samalla oikaisua tuomiota.

Sen lisäksi, mitä 3—5 §:ssä säädetään, hakemuksen käsittelyssä käräjäoikeudessa noudatetaan soveltuvin osin 8 luvun säännöksiä hakemusasioiden käsittelystä.

18 §

Menetetyn määräajan palauttamista on haettava kirjallisesti 30 päivän kuluessa 17 §:ssä tarkoitettun esteen lakkaamisesta ja viimeistään vuoden kuluessa siitä päivästä, jona määräaika päättyi.

Hakemus tehdään hovioikeudelle, jos hakemus koskee määräajan palauttamista toimenpiteen tekemiseksi käräjäoikeudessa tai muutoksen hakemiseksi sen ratkaisuun. Muussa tapauksessa hakemus tehdään korkeimmalle oikeudelle. Hakemus tehdään kor-

keimmalle oikeudelle myös silloin, kun hakemus koskee asiaa, jossa käräjäoikeuden ratkaisuun haetaan muutosta suoraan korkeimmalta oikeudelta.

Hakemuksesta ja sen käsittelystä on soveltuvin osin voimassa, mitä 3—5 §:ssä kante-
lusta säädetään.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Lain 30 luvun säännöksiä ei, lukuun ottamatta 20 §:n 2 momenttia ja 24 §:n 1 momenttia, sovelleta asioissa, joissa muutoksenhaun kohteena oleva hovioikeuden ratkaisu annetaan tai julistetaan ennen lain voimaantuloa.

Lain 21 luvun 16 §:n 3 momentin ja 31 luvun säännöksiä sovelletaan ylimääräistä muutoksenhakua koskeviin asioihin, jotka tulevat vireille lain tultua voimaan.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 667

Laki

oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 4 ja 11 luvun muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään oikeudenkäynnistä rikosasioissa 11 päivänä heinäkuuta 1997 annetun lain (689/1997) 4 lukuun uusi 1 a ja 1 b § sekä 11 lukuun uusi 9 a § seuraavasti:

4 luku

Laillisesta tuomioistuimesta

1 a §

Syyte rikoslain 12 tai 13 luvussa tarkoitetusta rikoksesta käsitellään Helsingin kärjäoikeudessa.

1 b §

Toimivaltaisesta tuomioistuimesta eräitä rikoksia koskevissa asioissa säädetään erikseen.

11 luku

Tuomioistuimen ratkaisusta

9 a §

Vapaudenmenetystä vastaava vähennys rangaistuksesta voidaan tehdä tai sitä oikaista tuomitun eduksi noudattaen, mitä 9 §:ssä säädetään virheen korjaamisesta.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 668

L a k i

hovioikeuslain 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä tammikuuta 1994 annetun hovioikeuslain (56/1994) 2 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 957/2000, seuraavasti:

2 §

Hovioikeuden tehtävät

sittelee muut laissa sen ratkaistavaksi säädetyt asiat.

Ensimmäisenä oikeusasteena hovioikeus käsittelee syyteasiat, jotka koskevat sen alaisien käräjäoikeuksien tuomareiden ja siten kuin laissa säädetään myös muiden tuomioistuinlaitoksen virkamiesten ja yleisten syyttäjien virkarikoksia. Lisäksi hovioikeus kä-

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Lain voimaan tullessa hovioikeudessa viireillä olevat asiat käsitellään noudattaen lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 669

Laki**rangaistusmääräysmenettelystä annetun lain muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rangaistusmääräysmenettelystä 26 päivänä heinäkuuta 1993 annetun lain (692/1993) 18 §:n 2 momentti sekä
lisätään 18 §:ään uusi 3 ja 4 momentti sekä lakiin uusi 18 a § seuraavasti:

18 §

Käräjäoikeus voi määräajasta riippumatta poistaa rangaistusmääräyksen, jos rangaistusmääräystä annettaessa henkilöä on käsitelty toisena henkilönä tai väärällä nimellä.

Pykälän 1 momentissa tarkoitettu hakemus on tehtävä asianomaiselle käräjäoikeudelle vuoden kuluessa rangaistusmääräyksellä määrätyn sakon tai menettämisseuraamuksen täytäntöönpanosta taikka siitä, kun epäilty on maksanut sakon tai menettämisseuraamuksen.

Käräjäoikeus on päätösvaltainen käsittelemään tässä pykälässä tarkoitetun hakemuksen, kun siinä on lainoppinut jäsen yksin.

18 a §

Jos rangaistusvaatimuksen saanut ei ole

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

voinut laillisen esteen vuoksi vastustaa rangaistusvaatimusta määräajassa tai hän esittää hakemuksensa tueksi muutoin erittäin painavia syitä, käräjäoikeus voi hakemuksesta asettaa rangaistusvaatimuksen vastustamiselle uuden yhden viikon määräajan. Hakemus on tehtävä 30 päivän kuluessa esteen lakkaamisesta ja viimeistään vuoden kuluessa siitä päivästä, jona määräaika päättyi. Käräjäoikeus on päätösvaltainen, kun siinä on lainoppinut jäsen yksin.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 670

L a k i

kiinteistönmuodostamislain muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 12 päivänä huhtikuuta 1995 annetun kiinteistönmuodostamislain (554/1995)
278 §:n 2 momentti ja
lisätään lakiin uusi 278 a § seuraavasti:

278 §

Maanmittauslaitoksen keskushallinnolla on oikeus tehdä korkeimmalle oikeudelle tai korkeimmalle hallinto-oikeudelle esitys kiinteistörekisteriin merkityn toimituksen tai lainvoimaisen päätöksen purkamisesta sellaisen virheen johdosta, jonka korjaamista kiinteistöjärjestelmän selvyys tai luotettavuus taikka muu yleinen etu vaatii. Esitys voidaan tehdä sen estämättä, mitä laissa säädetään tuomion tai päätöksen purkamisen määräajasta. Ennen esityksen tekemistä on niille asianosaisille, joiden oikeutta virheen korjaaminen koskee, varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

278 a §

Oikeudenkäymiskaaren 31 luvun 17 §:ssä tarkoitettu hakemus menetetyn määräajan palauttamiseksi tehdään maa-oikeudelle, jos hakemus koskee määräajan palauttamista muutoksen hakemiseksi toimituksessa tehtyyn ratkaisuun.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin asioihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 671

L a k i**pakkokeinolain 1 luvun 9 §:n muuttamisesta**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 30 päivänä huhtikuuta 1987 annetun pakkokeinolain (450/1987) 1 luvun 9 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 693/1997, seuraavasti:

1 luku

Kiinniottaminen, pidättäminen ja vangitseminen

9 §

Vangitsemisesta päättävä viranomainen

Vangitsemisesta päättää se tuomioistuin, joka on syyteasiassa toimivaltainen. Ennen syytteen nostamista pidätetyn vangitsemisesta saa päättää myös kiinniottamisaikakunnan

tai pidätetyn säilyttämispaikkakunnan käräjäoikeus ja kiireellisessä tapauksessa muikin käräjäoikeus. Käräjäoikeuksien päivystyksessä kiireellisissä tapauksissa säädetään oikeusministeriön asetuksella.

Tämä laki tulee voimaan 31 päivänä joulukuuta 2005.

Ennen lain voimaantuloa vireille tulleisiin vangitsemisasioihin sovelletaan lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti**TARJA HALONEN**Oikeusministeri *Johannes Koskinen*

N:o 672

Laki**ylioppilastutkinnon järjestämisestä**

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Ylioppilastutkinto ja pakolliset kokeet

Lukion oppimäärää suorittava opiskelija osallistuu ylioppilastutkintoon suorittaakseen tutkinnon. Muun henkilön oikeudesta suorittaa tutkinto säädetään erikseen.

Ylioppilastutkinto suoritetaan suomeksi tai ruotsiksi. Ylioppilastutkintoon kuuluvat kokeet ovat kirjallisia. Niihin voi kuulua suullisia tehtäviä.

Tutkinnon pakolliset kokeet ovat äidinkielen koe ja ne kokeet, jotka tutkintoon osallistuva valitsee pakollisiksi lukiolain (629/1998) 18 §:n 2 momentissa tarkoitettuja kokeiden ryhmästä.

2 §

Äidinkielen kokeet, kahden eri tason mukaiset kokeet ja vieraiden kielten kokeet

Äidinkielen kokeina järjestetään suomen, ruotsin ja saamen kielen kokeet. Suomen ja ruotsin kielessä voidaan järjestää äidinkielen kokeiden lisäksi kokeet, jotka perustuvat oppimäärään suomi tai ruotsi toisena kielenä.

Matematiikassa ja toisessa kotimaisessa kielessä järjestetään vaativuudeltaan kahden

eri tason mukaiset kokeet. Vieraissa kielissä voidaan järjestää kahden eri tason mukaiset kokeet.

Lukiolain 18 b §:ssä tarkoitettu ylioppilastutkintolautakunta päättää, missä vieraissa kielissä kokeet järjestetään ja missä kielissä järjestetään kahden eri tason mukaiset kokeet.

3 §

Kokeiden järjestäminen

Ylioppilastutkintoon kuuluvat kokeet järjestetään lukiokoulutusta antavissa oppilaitoksissa kaksi kertaa vuodessa samanaikaisesti koko maassa.

Tutkinnon ja kokeiden järjestämisestä oppilaitoksessa vastaa lukiolain 30 §:n 1 momentissa tarkoitettu toiminnasta vastaava rehtori.

4 §

Edellytykset osallistua kokeisiin

Ylioppilastutkintoon osallistuminen edellyttää, että lukion oppimäärää suorittava on ennen osallistumista tutkintoon kuuluvaan kokeeseen opiskellut lukiolain 10 §:ssä tarkoitettun tuntijaon mukaiset pakolliset kurssit aineessa, jonka kokeeseen hän osallistuu.

Reaaliaineen kokeeseen aineessa, jossa ei ole yhtään pakollista kurssia, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua opiskeltuaan kaksi aineen lukiokurssia. Jos vieraan kielen koe perustuu oppimäärään, jossa ei ole pakollisia kursseja, lukion oppimäärää suorittava voi osallistua kokeeseen opiskeltuaan kolme lukiokurssia.

Rehtorin tehtävänä on tutkia, täyttääkö kokelas kokeisiin osallistumiselle säädetyt edellytykset.

Rehtorin päätöksellä kokeeseen voi erityisesti syystä osallistua myös lukion oppimäärää suorittava, joka ei ole opiskellut 1 momentissa tarkoitettuja oppimääriä, mutta jolla muutoin voidaan katsoa olevan riittävät edellytykset kokeesta suoriutumiseen.

Tutkintoon ja siihen kuuluviin kokeisiin osallistuvia kutsutaan tässä laissa kokelaisiksi.

5 §

Ilmoittautuminen kokeisiin

Kokelaan tulee ilmoittautua kirjallisesti kutakin tutkintokertaa ja koetta varten lukion rehtorille viimeistään ylioppilastutkintolautakunnan määräämänä päivänä. Ilmoittautessaan kokelaan on ilmoitettava kokeen vaatavuustaso ja se, suorittaako hän kokeen pakollisena vai ylimääräisenä. Kokeen valinta pakolliseksi tai ylimääräiseksi on sitova koko tutkinnon osalta. Kokeen vaatavuustason valinta on sitova koko tutkinnon osalta, jollei taso ole vaihdettavissa jäljempänä 6 §:n 2 momentissa tarkoitettusta syystä.

Rehtorin hyväksymä ilmoittautuminen voidaan peruuttaa kirjallisesti viimeistään 1 momentissa tarkoitettuna määrääjän päättöpäivänä. Ylioppilastutkintolautakunta voi erityisen painavasta syystä hyväksyä määrääjän päätyttyä tapahtuneen ilmoittautumisen.

Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi mitätöidä tutkintoon kuuluvaan kokeeseen tai erilliseen kokeeseen tehdyn sitovan ilmoittautumisen. Koetta, johon ilmoittautuminen on mitätöity, ei lasketa kyseisen aineen kokeen suorituskerraksi. Jos ilmoittautuminen mitätöidään eikä kokelas ole osittainkaan osallistunut kokeeseen, kokeesta ei peritä maksua tai peritty maksu palautetaan lautakunnan mää-

räämässä ajassa tehdystä hakemuksesta. Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavasta syystä myös hyväksyä muutoksen ilmoittautumiseen sisältyviin tietoihin, jos ilmoittautumisessa on todistettavasti tapahtunut virhe.

6 §

Ylioppilastutkinnon suorittaminen

Ylioppilastutkintoon voi kuulua vain yksi koe samassa oppiaineessa. Äidinkielen koe voi olla oppimäärään suomi tai ruotsi toisena kielenä perustuva koe, jos kokelaan oma äidinkieli ei ole suomi, ruotsi tai saame tai jos kokelas on viittomakieltä äidinkielenään tai ensikielenään käyttävä. Toisen kotimaisen kielen kokeena voi suorittaa ruotsin tai suomen kielen oppimäärään perustuvan kokeen sijasta ruotsin- tai suomenkielille kokelaille tarkoitetun äidinkielen kokeen kyseisessä kielessä.

Vähintään yhden tutkinnon pakollisista kokeista tulee olla 2 §:n 2 momentissa tarkoitettu vaativampi koe tai toisen kotimaisen kielen kokeena suoritettu äidinkielen koe. Valtioneuvoston asetuksella säädetään mahdollisuudesta kokeen vaatavuustason vaihtamiseen silloin, kun tutkinnon pakollisesta kokeesta on annettu hylätty arvosana.

Ylioppilastutkinto tulee suoritetuksi, kun kokelas on suorittanut hyväksytysti pakolliset kokeet. Tutkinto tulee suoritetuksi pakollisessa kokeessa annetun hylätyn arvosanan estämättä, jos arvosana ei ylioppilastutkintolautakunnan vahvistamien perusteiden mukaan estä tutkintotodistuksen antamista eikä kokelas ole kirjallisesti kieltänyt hylätyn arvosanan merkitsemistä todistukseen.

Kun koe katsotaan 10 §:n nojalla keskeytyneeksi ja hylätyksi tai 11 §:n nojalla hylätyksi, tutkintoon ei sovelleta, mitä edellä 3 momentissa säädetään tutkinnon suorittamisesta hylätyn arvosanan estämättä.

7 §

Ylioppilastutkinnon suorittamiseen käytettävä aika

Ylioppilastutkinto tulee suorittaa enintään

kolmena peräkkäisenä tutkintokertana. Valtioneuvoston asetuksella säädetään mahdollisuudesta suorittaa tutkinto pitemmän ajan kuluessa silloin, kun pakollinen koe hylätään tai tutkinnon suorittaminen keskeytyy.

Jos kokelas ei ole suorittanut tutkintoa 1 momentissa säädettyjen tutkintokertojen rajoissa tai 1 momentin nojalla säädetyn pitemmän ajan kuluessa, suoritetuista kokeista ei muodostu ylioppilastutkintoa eikä kokeita voi sisällyttää ylioppilastutkintoon. Tutkinnon suorittamisen voi tällöin aloittaa alusta.

Ylioppilastutkintolautakunta voi hakemuksesta erityisen painavan syyn vuoksi päättää, että kokelas voi tutkinnon ollessa kesken aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta.

8 §

Koesuoritusten arvostelu

Koesuoritukset tarkastaa ja arvostelee valmistavasti lukiokoulutusta järjestävän oppilaitoksen asianomaisen aineen opettaja ja lopullisesti ylioppilastutkintolautakunta. Jos oppilaitoksessa ei ole kyseisen oppiaineen opettajaa, joka voisi arvostella suorituksen, alustavaa arvostelua ei tehdä.

Kokeista annettavista arvosanoista säädetään valtioneuvoston asetuksella. Kokeesta voidaan ylioppilastutkintolautakunnan päätöksen mukaan antaa myös arvosanaa yksityiskohtaisempi arvostelu.

Jos kokelaan äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa tutkinnon tai erillisen kokeen, tai kokelaan äidinkieli on muu kuin se kieli, jolla hän suorittaa äidinkielen kokeen, taikka kokelaan koesuoritusta on heikentänyt jokin muu erityisen painava peruste, ylioppilastutkintolautakunta voi ottaa tämän arvostelussa huomioon.

9 §

Tutkinnon täydentäminen ja erillisten kokeiden suorittaminen

Ylioppilastutkinnon 6 §:n 3 momentin mukaan hyväksytysti suorittanut henkilö voi täydentää tutkintoa sellaisten oppiaineiden kokeilla, jotka eivät sisälly hänen suorittamaansa tutkintoon, ja sellaisten oppiaineiden

kokeilla, jotka ovat eri tasoisia kuin hänen suorittamaansa tutkintoon sisältyvät samojen oppiaineiden kokeet.

Henkilö, joka ei ole suorittanut ylioppilastutkintoa, voi suorittaa tutkintoon kuuluvia kokeita erillisinä. Erillisistä kokeista ei muodostu ylioppilastutkintoa, eikä niitä voi sisällyttää tutkintoon.

10 §

Keskeytynyt koe

Jos kokeeseen ilmoittautunut henkilö jää saapumatta koetilaisuuteen tai ei jätä koesuoritusta arvosteltavaksi, koe katsotaan keskeytyneeksi ja hylätyksi.

11 §

Seuraamus vilpillisestä menettelystä ja järjestyksen rikkomisesta

Kokelas, joka syyllistyy vilpilliseen menettelyyn tai vilpin yritykseen taikka avustaa siinä tai muutoin törkeästi rikkoo järjestystä, menettää oikeutensa osallistua kokeisiin kyseisenä tutkintokertana. Kokeet, joihin kokelas on samalla tutkintokerralla ilmoittautunut, katsotaan hylätyiksi.

Ennen 1 momentissa tarkoitettun seuraamuksen määräämistä kokelaalle on ilmoitettava, mistä teosta häntä epäillään, häntä on kuultava todistajan läsnä ollessa ja asiasta on hankittava muu tarpeellinen selvitys. Päätös on annettava todisteellisesti tiedoksi kokelaalle, jota se koskee.

Päätöksen 1 momentissa tarkoitettussa asiassa tekee lukion rehtori. Rehtorilla on oikeus saada poliisiviranomaiselta virka-apua asian selvittämiseksi.

12 §

Tutkintotodistus ja kokeiden suorittamisesta annettavat todistukset

Ylioppilastutkintotodistus annetaan kokelaalle, joka on 6 ja 7 §:ssä säädetyllä tavalla suorittanut tutkinnon ja jolle annetaan lukion päättötodistus tai todistus ammatillisen perustutkinnon suorittamisesta, sekä henkilölle, joka on osallistunut tutkintoon lukiolain 18 a

§:n 1 momentin nojalla sekä edellä 6 ja 7 §:ssä säädetyllä tavalla suorittanut tutkinnon.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään, mitkä arvosanat merkitään ylioppilastutkintotodistukseen, tutkintotodistuksen päiväämisestä ja muista todistuksista, joita ylioppilastutkintoon kuuluvien kokeiden suorittamisesta annetaan.

Edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen todistusten antaminen edellyttää, että tutkintokertoihin ja kokeisiin osallistumisesta säädetyt maksut on suoritettu.

13 §

Muutoksenhaku ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeudelle siten kuin hallintolainkäyttölaissa (586/1996) säädetään, jollei jäljempänä tai muualla laissa toisin säädetä.

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, ei saa hakea muutosta valittamalla. Jäljempänä 14 §:ssä tarkoitettun tarkistusarvostelun tulokseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

14 §

Tarkistusarvostelu

Ylioppilastutkintolautakunnan päätökseen, jolla koesuoritus on arvosteltu, saa hakea lautakunnalta tarkistusarvostelua. Hakemuksen voi tehdä kokelas, alle 18-vuotiaan kokelaan huoltaja tai koesuorituksen valmistavasti arvostellut opettaja. Tarkistusarvostelu ei johda alkuperäistä arvosanaa heikompaan arvosanaan, eikä sen perusteella anneta alkuperäistä heikompa 8 §:n 2 momentissa tarkoitettua arvostelua.

Tarkistusarvostelua koskeva hakemus on toimitettava lukion rehtorille 14 päivän kuluessa siitä ajankohdasta, jolloin kokeeseen osallistuneella on ollut tilaisuus saada arvostelun tulos henkilökohtaisesti tietoonsa. Ylioppilastutkintolautakunta määrää tarkistusarvostelua toimittamaan arvostelijat, joista kukaan ei ole aikaisemmin arvostellut kohteena

olevaa koesuoritusta. Arvostelijoita tulee olla vähintään kaksi.

Valtioneuvoston asetuksella säädetään ylioppilastutkintotodistuksen ja muun 12 §:n 2 momentissa tarkoitettun todistuksen antamisesta silloin, kun suoritukseen haetaan tarkistusarvostelua, sekä tarkistusarvostelun tuloksen ilmoittamisesta.

15 §

Muutoksenhaku rehtorin päätökseen

Lukion rehtorin päätökseen, jolla rehtori on evännyt osallistumisoikeuden ylioppilastutkintoon tai siihen kuuluvaan kokeeseen saa kirjallisesti hakea oikaisua lääninhallitukselta. Lääninhallituksen päätökseen tässä momentissa tarkoitettussa asiassa haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen siten kuin hallintolainkäyttölaissa säädetään.

Päätökseen, jolla lukion rehtori on määrännyt 11 §:n 1 momentissa tarkoitettun seuraamuksen, haetaan muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Päätös pannaan täytäntöön tehdystä valituksesta huolimatta, jollei valitusviranomaisen kiellä täytäntöönpanoa.

Valitus 1 ja 2 momentissa tarkoitettua päätöksestä on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Muutoksenhausta on muutoin voimassa, mitä hallintolainkäyttölaissa säädetään. Valitukset tulee käsitellä kiireellisinä.

Jos 2 momentissa tarkoitettu päätös kumoetaan, ilmoittautuminen niihin kokeisiin, joihin henkilö on jäänyt rehtorin päätöksen jälkeen osallistumatta, mitätöityy hakemuksetta ja koekohtaiset maksut palautetaan. Hallinto-oikeus tai korkein hallinto-oikeus voi valituksen hyväksyessään päättää, että kokelas saa aloittaa tutkinnon suorittamisen alusta.

16 §

Tietojensaantioikeus

Ylioppilastutkintolautakunnalla on oikeus saada maksutta lukiokoulutuksen järjestäjiltä kokeiden järjestämistä ja arvostelua varten tarpeelliset tiedot.

17 §

Eräät ylioppilastutkintoa tasoltaan vastaavat tutkinnot

International Baccalaureate -tutkinnon, Reifeprüfung-tutkinnon sekä Eurooppa-koulujen eurooppalaisen ylioppilastutkinnon suorittaminen tuottaa samat oikeudet kuin lukiolain 18 §:ssä ja tässä laissa tarkoitetun tutkinnon suorittaminen.

18 §

Tarkemmat säännökset

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tämän lain täytäntöönpanosta.

19 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Tällä lailla kumotaan 21 päivänä marraskuuta 1994 annettu ylioppilastutkintoasetus (1000/1994) siihen myöhemmin tehtyine muutoksineen. Kuitenkin asetuksen 11 §:n 2 momentin säännöksiä noudatetaan, sellaisina kuin ne ovat olleet asetuksessa 733/2002, vuoden 2007 loppuun kokelaan osalta, joka ei lukion opetussuunnitelman mukaisesti opiskele pakollisena oppiaineena perusopetuksessa alkanutta toista kotimaista kieltä tai joka on ennen 1 päivää syyskuuta 2004 lukiolain 13 §:n 1 momentin 2 kohdan nojalla vapautettu toisen kotimaisen kielen opiskelusta lukiossa. Tämän momentin nojalla suoritettujen kokeiden uusimista koskevien säännösten mukaan.

Mitä muualla laissa säädetään ylioppilastutkintoasetuksessa tarkoitetusta ylioppilastutkinnosta, koskee lukiolain 18 §:ssä sekä tämän lain voimaan tultua tässä laissa tarkoitettua ylioppilastutkintoa.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanemiseksi tarvittaviin toimenpiteisiin.

Opetusministeri *Tuula Haatainen*

N:o 673

L a k i

lukiolain 18 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 21 päivänä elokuuta 1998 annetun lukiolain (629/1998) 18 §:n 3 momentti,
sellaisena kuin se on laissa 766/2004, seuraavasti:

18 §

Ylioppilastutkinto

tumisesta ylioppilastutkintoon, kokeista ja niiden uusimisesta, arvostelusta ja muusta tutkinnon toimeenpanosta.

Ylioppilastutkinnon järjestämisestä säädetään erikseen lailla. Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä osallis-

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2006.

Helsingissä 26 päivänä elokuuta 2005

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Opetusministeri *Tuula Haatainen*

SDK/SÄHKÖINEN PAINOS

N:o 674

Sosiaali- ja terveysministeriön asetus

Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista annetun asetuksen 2 §:n muuttamisesta

Annettu Helsingissä 31 päivänä elokuuta 2005

Sosiaali- ja terveysministeriön päätöksen mukaisesti *muutetaan* Vakuutusvalvontaviraston maksullisista suoritteista 23 päivänä joulukuuta 2004 annetun asetuksen (1286/2004) 2 §:n 5 kohta seuraavasti:

2 §

Maksulliset julkisoikeudelliset suoritteet

Vakuutusvalvontaviraston julkisoikeudellisista suoritteista peritään seuraavat maksut:

5) vakuutusedustajan rekisteröintihakem

Helsingissä 31 päivänä elokuuta 2005

muksen käsitteleminen 265 euroa. Hakemuskasuja ei palauteta.

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2005 ja on voimassa vuoden 2007 loppuun.

Sosiaali- ja terveysministeri *Sinikka Mönkäre*

Ylitarkastaja Noora Gullstén

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ

N:o 663—674, 3 arkkia